

ע"פ 1816/18 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

ע"פ 1816/18 - א'

לפני: כבוד השופט ג' קרא

המבקש: פלוני

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשה לעיכוב ביצוע גזר דינו של בית המשפט המחוזי
בנצרת בת"פ 40356-02-16 שניתן ביום 13.2.2018
על ידי כב' השופט ג'ורג' אזולאי

תאריך הישיבה: כ"א באדר התשע"ח (8.3.2018)

בשם המבקש: עו"ד תמי אולמן; עו"ד שאדי סרוג'
בשם המשיבה: עו"ד דגנית כהן ויליאמס

החלטה

בקשה לעיכוב ביצוע עונש מאסר העומד על 24 חודשים שהושת על המבקש בגזר דינו של בית המשפט המחוזי
בנצרת (כב' השופט ג' אזולאי) בת"פ 40356-02-16 מיום 13.2.2018, וזאת עד להכרעה בערעור.

1. המבקש הורשע, על פי הודאתו שניתנה במסגרת הסדר טיעון, בכתב אישום מתוקן המייחס לו עבירות של הברחה, מרמה בנסיבות מחמירות, מרמה, וסיוע לאיסור הלבנת הון. על פי המתואר בכתב האישום, פעל המבקש, יחד עם אחרים (להלן: השותפים), חלקם הואשמו בכתבי אישום נפרדים, ויחד עם אדם נוסף (להלן: פלוני) להברחת טבק לנרגילות בכמות כוללת של 46 טון ממפעל ירדני לישראל על מנת להפיצו, במצג שווא כאילו הטבק נועד לייצוא. זאת, על מנת להתחמק מתשלום מס לפי דיני המכס על ייבוא הטבק. על פי כתב האישום, המבקש הוא סוחר טבק, אשר פעל יחד עם השותפים ופלוני לייבוא הטבק. לאחר ייבוא הטבק, מרביתו הועבר לידי המבקש, שרכש אותו ודאג לעיבודו ולהפצתו בישראל ובשטחים מבלי לדווח על כך לרשויות. הרווחים שהופקו כתוצאה ממכירת הטבק בישראל ובשטחים התחלקו בין השותפים. סך כל מס הקניה ומס הערך המוסף בו חבו השותפים ופלוני בגין יבוא הטבק, ואשר התחמקו מלשלמו באמצעות המרמה המתוארת, עומד על 16,151,293 ש"ח.

במסגרת הסדר הטיעון הוסכם כי יתוקן כתב האישום כאמור, והמבקש יודה בעובדותיו ויורשע על פיהן. עוד סוכם, כי 600,000 ש"ח מהתפוסים המצויים בידי המשיבה יחולטו. לבד מהאמור, לא היה הסדר לענין העונש.

2. להשלמת התמונה יצוין כי כתב האישום הוגש תחילה כנגד המבקש וכנגד פלוני במשותף, אולם תוקן באופן נפרד כלפי כל אחד מהם במסגרת הסדרי הטיעון עם השניים. על פי עובדות כתב האישום המתוקן בו הורשע פלוני, עובר לזמנים הרלוונטיים לכתב האישום, הועברה החברה בה השתמשו השותפים לייבוא הטבק לשמו של פלוני, במטרה להסתיר את הבעלות האמתית בחברה. בטרם העברת הבעלות בחברה סיכם אחד השותפים עם פלוני כי פלוני יפעל בהתאם להוראות שיקבל, ומאותו מועד שימש פלוני בפועל כשכיר לצורך ביצוע הוראות בכל הנוגע לפעילות החברה ורישום במסמכיה, וקיבל על כך שכר חודשי קבוע.

פלוני

הורשע כאמור, עוד בטרם נגזר דינו של המבקש, במסגרת הסדר טיעון "סגור", אשר כובד על ידי בית המשפט המחוזי, בגדרו הושתו על פלוני, בין היתר, 11 חודשי מאסר בפועל.

3. ביום 13.2.2018 נגזר דינו של המבקש. בית המשפט המחוזי עמד על החומרה הרבה המאפיינת את מעשי המבקש שגזל כספים מהקופה הציבורית, ופגע במשק ובאינטרס הציבורי של נשיאה שוויונית בנטל המס. כן עמד בית המשפט על היקף המרמה, התחכום הרב בביצוע העבירות - בו לקח המבקש חלק משמעותי, והתקופה הארוכה בה בוצעו העבירות, וצוין כי המבקש ביצע את העבירות מתוך בצע כסף, ולא מתוך מצוקה כלכלית. עוד התייחס בית המשפט המחוזי למעורבים הנוספים בפרשה וקבע כי חלקו של המבקש בפרשה משמעותי מאוד, והוא אחד הנשכרים העיקריים מהפשע ואחד הנהנים העיקריים מהרווחים שהופקו. בשים לב לטעמים אלו, ובהתייחס לפסיקה הנוהגת, קבע בית המשפט המחוזי כי מתחם העונש ההולם עבור כלל העבירות נע בין 18-40 חודשי מאסר בפועל וקנס שנע בין 300,000 ש"ח ל-1,000,000 ש"ח. בגזירת העונש התחשב בית המשפט המחוזי בהודאתו של המבקש, בסכום שחולט בהתאם להסדר הטיעון, בעברו הפלילי של המבקש ובהתרשמותו של שירות המבחן - לפיה המבקש מקבל אחריות מזערית בלבד למעשיו, ומתקשה להתבונן באופן ביקורתי על דפוסי התנהלותו - בעקבותיה לא ניתנה המלצה טיפולית.

בית המשפט ציין כי על פי ההלכה העבירות בהן הורשע המבקש מחייבות ענישה מחמירה, תוך מתן בכורה לשיקולי הרתעה על פני נסיבותיו האישיות של המבקש. לבסוף, נגזרו על המבקש העונשים הבאים: 24 חודשי מאסר בפועל; 18 חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים; קנס בסך 500,000 ש"ח או 12 חודשי מאסר תמורתו; וחילוט סך של 600,000 ש"ח מהתפוסים המצויים בידי המשיבה.

4. ביום 4.3.2018 הגיש המבקש ערעור המופנה כנגד גזר הדין, ולצדו הבקשה דנן. ביום 8.3.2018 התקיים דיון בבקשה לעיכוב ביצוע, לאחריו הוריתי כי עונש המאסר שהושת על המבקש יעוכב עד להחלטה אחרת.

הערעור והבקשה לעיכוב ביצוע

5. ערעורו של המבקש מופנה כנגד חומרת העונש שהוטל עליו. טענתו המרכזית של המבקש היא כי טעה בית המשפט המחוזי שקבע כי חלקו בפרשה אינו קטן מחלקם של יתר השותפים, ובפרט מחלקו של פלוני. לטענתו, פלוני היה מרכזי ומהותי יותר בפרשה מחלקו, ובית המשפט המחוזי טעה משלא איבחן בענישה שנגזרה על שניהם. עוד טוען המבקש כי לא ניתן משקל מספיק לנסיבותיו האישיות, וביניהן, שיתוף הפעולה שלו במהלך החקירה במשטרה, הודאתו, והחרטה הכנה שהביע על ביצוע המעשים. המבקש טוען כי יש בטעמים לעיל כדי להביא להקלה משמעותית בעונשו, כך שירצה את עונשו בעבודות שירות, ולפיכך יש להורות על עיכוב ביצוע עונש המאסר שהושת עליו על להכרעה בערעור.

6. המשיבה טענה, כי אין מקום לעיכוב ביצוע עונש המאסר. לשיטתה, מדובר בפרשה בה מעורבים רבים וחלקו של כל אחד שונה. המבקש הוא בין השלושה שנמצאים בראש ההיררכיה, כאשר בעניינים של השניים הנוספים עדיין מתנהל הליך הוכחות. נטען, כי פלוני שימש "איש קש" שלא היה המרוויח העיקרי מביצוע העבירות, ולהבדיל המבקש הוא שרכש את הטבק, השביחו, מכר אותו והעלים את הרווחים. המשיבה ציינה עוד כי זוהי הרשעתו הראשונה של פלוני, ואילו למבקש הרשעה קודמת בעבירות של מרמה וזיוף, בעבורן נדון לעונש מאסר בעבודות שירות.

דיון והכרעה

7. לאחר שעיינתי בבקשה ובערעור ושקלתי את טענות הצדדים בעל פה ובכתב, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להידחות.

8. על דרך הכלל, נאשם שנגזר דינו למאסר בפועל יחל בריצוי עונשו באופן מיידי ואין בהגשת ערעור כשלעצמה כדי להצדיק את עיכוב ביצוע גזר הדין. עם זאת, בית המשפט ישקול לעכב ביצוע עונש המאסר, על מנת למנוע פגיעה במידה העולה על הנדרש בזכויות הנאשם וזאת, בין היתר, תוך בחינה של השיקולים הבאים: חומרת העבירה ונסיבות ביצועה; תקופת המאסר שהושתה על המבקש; סיכויי הערעור; עברו הפלילי של המבקש; התנהגותו במהלך המשפט; ונסיבותיו האישיות המיוחדות (ע"פ 111/99 שוורץ נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(2) 241 (2000) (להלן: עניין שוורץ); וראו גם: ע"פ 8676/07 חג' יחיא נ' מדינת ישראל (23.10.2007); ע"פ 2557/13 לזר נ' מדינת ישראל (21.4.2013)). בין השיקולים נקבע גם כי במקרה בו הערעור נסב על חומרת העונש בלבד, בתקופת מאסר שאינה קצרה, ייטה בית המשפט שלא לעכב את ביצועו של עונש המאסר (עניין שוורץ, בעמ' 282).

9. עיקרה של הבקשה שלפני מבוססת על סיכויי הגבוהים של הערעור, ואולם, בשלב מקדמי זה ומבלי לטעת מסמרות, לא שוכנעתי בדבר. טענותיו של המבקש באשר ליחס בין חלקו בפרשה לבין חלקו של פלוני נדונו באופן מפורט ומנומק בגזר דינו של בית המשפט המחוזי, אשר קבע כך:

"מצאתי לנכון להחמיר בעונשו של הנאשם (המבקש - ג'.ק.) לעומת עונשו של פלוני, שאומנם סעיפי העבירה המיוחסים לו חופפים לנאשם דנא ואף ישנם סעיפים נוספים בהם הורשע, אולם נסיבות ביצוע העבירות בעניינו של הנאשם, מעורבותו בפרשה והיותו אחד הנהנים העיקריים מהרווחים שהופקו, מקנות חומרה למעשיו בשונה מפלוני שהיה כאמור איש קש וביצע אחר בקשותיהם בהיותו עובד שכיר שקיבל מהם משכורת. בהתאם לעובדות כתב האישום המתוקן, הנאשם היה חלק משרשרת הייבוא והמרמה, ולא צרכן." (עמ' 52 לגזר הדין).

בשים לב גם ללשונם הברורה של כתבי האישום המתוקנים בעניינם של המבקש ופלוני באשר לחלקים השונים בהם נשאו השניים במסגרת הפרשה, לא שוכנעתי כי סיכויי של הערעור, המתרכז ביחס בין הנאשמים השונים, גבוהים. לכך יש להוסיף כי אף אם יתקבלו טענותיו של המבקש - וכאמור מסופקני בדבר - ועונש המאסר שהושת על המבקש ישווה לעונשו של פלוני, עדיין יהיה עליו לרצות 11 חודשי מאסר בפועל, כך שערעורו לא יסוכל גם אם יחל בריצוי עונשו בעת הזו.

10. לבסוף, גם לאחר בחינת השיקולים הנוספים אותם יש לבחון במסגרת בקשה לעיכוב ביצוע - וביניהם עברו הפלילי של המבקש, חומרת העבירות שביצע, והתנהלותו במהלך המשפט - עליהם לא הרחיב המבקש בבקשתו, לא שוכנעתי כי יש מקום להורות על עיכוב ביצוע עונש המאסר שהושת על המבקש.

11. סוף דבר, הבקשה לעיכוב ביצוע גזר הדין נדחית, ועיכוב הביצוע הארעי עליו הוריתי ביום 8.3.2018 מבוטל בזאת. המבקש יתייצב לריצוי עונשו ביום 29.3.2018 עד השעה 10:00, בבית המעצר צלמון, או על פי החלטת שירות בתי הסוהר, כשבידו תעודת זהות או דרכון, ועותק מהחלטה זו. על המבקש לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם עם ענף אבחון ומיין של שירות בתי הסוהר, בטלפונים 08-9787377, או 08-9787336.

ניתנה היום, ב' בניסן התשע"ח (18.3.2018).

ש ו פ ט